

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਪਰਾਧੀ

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ.

ਦਿ ਰਾਜ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

■ ਬਨਾਮ

“ਮਦਨ ਲਾਲ,- ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1953 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 777

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ (1947 ਦਾ II)—ਸੈਕਸ਼ਨ

5(4), ਪਰਵੀਸ਼ੋ:-—ਕੀ ਕੋਡ* ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1898 ਦਾ ਐਕਟ V) 'ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਯੋਗ-
A>. gust n gation ipY '1947 ਦੇ ਐਕਟ IF ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ
ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ■ ਧਾਰਾ 5(4.)~ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਉਲਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। .of—
ਕਾਰਵਾਈਆਂ,। .
ਚਾਹੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। • ' ■

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 (-4) ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 1947,
ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ; ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ '156-' ਦੀ ਧਾਰਾ। ਉਸ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ।

- ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(4) ਦੀ ਧਾਰਾ 5(4) ਦੇ ਉਲਟ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਚ ਦੇ
ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚਾਰੀ-ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ । ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ
ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਐਕਟ, 1947 ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਿਆ। ਪਰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ
ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ।

-----“ਇੱਕ ਅੰਤ- ਉਹਨਾਂ ਲਈ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(4) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,
ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੀ ਮੁੜ-ਜਾਂਚ ਕਰਵਾ ਕੇ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ
ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
ਪਹਿਲੀ, ^' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਘੱਟ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ।
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ

ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਪਿਛਲੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ।

ਆਰ

• ਸੁਧੀਰ-ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (1); 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ; ਪ੍ਰਮੋਦ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਬਨਾਮ ਰੇਕਸ (2),
ਅਸਹਿਮਤੀ.

ਪਟੀਸ਼ਨ : ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ.- - - ਇਹ ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 'ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ. ਸਟਾ ਟੀ' ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ

-ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਦਨ ਲਾਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 'ਕਾਰਵਾਈਆਂ' ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, - - 'ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ - • ਮੁਕੱਦਮਾ • /ਹੋਇਆ - - ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ - ਦੀ ਧਾਰਾ - d (- 2) ਦੇ ਅਧੀਨ - ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। -1947^ - ' < ..-■-■* ; *"' ' .

f . • ਮੁਕੱਦਮਾ *ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 'ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ' ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ 'ਆਪਣੀ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ* * ਦੁਆਰਾ * ਉਸ ਦੁਆਰਾ * ਪੈਸੇ - ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ' ਹਨ। 'at.Hissar: •' ਕੇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ■ .-'ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;' ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ 'ph*'ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਕਿ* ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 'ਕਾਰਵਾਈ* ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ 'ਬੇਫੌਸ^' ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਉਸ ਦੇ' * ਮੁਕੱਦਮੇ * ਲਈ ਉਚਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। -ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਇਹ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਰੋਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ *ਦੰਗੇ* *ਦੇ ਧਾਰਾ 5(4) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ *-* ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ■ ਰੋਕਥਾਮ ■ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ 'ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ :-^' ' ■ *.

■ "'-ਵੀ -ਕੋਡ-ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ"ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ', 1898, ਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਡਿਪਟੀ -' -ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਰੋਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ > -ਲੈਡਰ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਬਿਨਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ - ਓ f ' ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ?'

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿ^ਇੰਸ^ਸੀਟੋਈ ਦੇ ਰੋਕ ਦੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼-ਗਾਟਾ ਦੇ ਈਫ਼ੀਡਪਫ ਐਚ. ਵੈਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੇ; ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- ਤੋਂ? 'ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ। .ਉੱਥੋਂ ਹੈ;; ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; "ਅਤੇ ਸਵਾਲ- ਜੋ

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਦੀਆਂ ਹਾਈਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ- ਧਾਰਾ 161, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5, ਧਾਰਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। (4)। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੋਦ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਬਨਾਮ ਰੇਕਸ (1), ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 161, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁੱਥਮ ਅਤੇ ਵਾਂਚੂ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ.ਜੇ. ਸੀ- £ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ?*। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 3. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਇੱਕ ਅਸੰਗਤ ਗੁਲਾਮੀ ਸੀ ਜੋ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਫੋਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 156, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੇਵਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਪਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਗੇਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਲਕੱਤਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧੀਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ . ਰਾਜ (2), ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸੀ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਦੇਬਾਬਰਤਾ ਮੁਕਰਰੀ, ਜੇ.ਐਕਸ.

tn AIR. 1951 ਏ. 54®

(2) AXR. 1953 ਬਿੱਲੀ 93#

ਅੱਲ੍ਹਾ ਬੁਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੇਸੀ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

“ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 156, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੀਸੀ, ਧਾਰਾ 161, ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਧਾਰਾ 156, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੀਸੀ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵੈਦਨਸ਼ੀਲ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਾਨਕ ਅੰਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਆਇ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਉਹ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। .

ਪ੍ਰਮੋਦ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਰੇਕਸ (1) ਵਿਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 156(2), ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਸੀਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਇੱਕ ਬੇਨਿਯਮੀ ਹੈ।

ਫਿਰ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤਰਕ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ: -

“ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿਵੇਂ ਹੈ. 1947 ਦੇ ਐਕਟ 2 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ

(I) AI R. 1951 AIL 546

... ਸ਼ਕਤੀਆਂ। ਦੀ- ਤਫਤੀਸ਼;- ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ- ਪੁਲਿਸ •
 .ਅਧਿਕਾਰੀ-ਬਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ--•"-ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
 ਮਦਨ ..ਲੈਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ, ਉਪ ਧਾਰਾ z (2) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ
 ਸੈਕਸ਼ਨ 156, ^ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਜੇਟੀਸੀ- ਯਕੀਨਨ
 ਕਿ ਹਾਏ "ਪਦਵੀ ਜੇ
 1947 ਦੇ "AcL2 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ .3' ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ
 ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 156, 'ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੀਸੀ ਜੋ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;' ਅਤੇ ,,^ ਬਹੁਤ
 ਸਪੱਸ਼ਟ v <; '-ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। '-ਵਰਤਿਆ .by.'the'..ਵਿਧਾਨ
 ਮੰਡਲ ਨੂੰ
 -ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ
 ਡਿਪਟੀ/ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ/ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਤੋਂ
 ਬਿਨਾਂ" ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
 .....- trate, Tst. ਕਲਾਸ; ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ

ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

' - ਇਹ ਕੁਦਰਤ' ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਹੈ, "ਜੇ/ ਸਿਰਫ਼ ਹੈ ; ਬੇਨਿਯਮੀ"।'

- ਇਹ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ / ਉਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ - ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ^ ਉਹ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫੇਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ, ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਸ -ਕੋਈ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ -ਜਦੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। '.by .ਉਸ ਵਿੱਚ* ; ਦੀ ਅਦਾਲਤ * ਸਿੱਖੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼। ਜੱਜ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ ਹੈ। , ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਡੋ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਉਨ / ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ - ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5(4) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ/ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, - ਭਾਵ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ../ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ-ਪੁਲਿਸ/ਮੁੜ-ਜਾਂਚ- ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮੁੜ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ। ਸੰਪਾਦਨ ■ • ਇੱਕ ਘੱਟ - ਟੈਕ ■ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ■ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ.-;

ਸਟੇਟ ਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ , ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਇੱਕ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ -----ਮਦਨ ਲੇਲ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ , ਜੋ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ .

ਰਾਜ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ - * ਉਪਰੋਕਤ-ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ